

Jesus och barnen (Mark 10:2-16)

Av Wilfrid Stinissen, karmelit

I en tid då barnet hotas som aldrig förr – hotet börjar redan innan barnet ens lämnat modersskötet, den plats som alltid betraktats som symbol för trygghet – är det välgörande att se hur kristendomen ställer barnet i centrum. Det nya förbundet börjar med ett barns födelse. Änglar i Betlehem bär bud om en stor glädje, och anledningen till denna glädje är ”ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba” (Luk 2:12).

I kristendomen är barnet inte bara ett hopp för framtiden, det är värdefullt i sig självt. Ja, det är barnet som utgör det slutgiltiga kriteriet. ”Himmelriket tillhör sådana som de”, säger Jesus. ”Om ni inte omvänder er och blir som barnen, kommer ni aldrig in i himmelriket. De som gör sig själva små som det här barnet är störst i himmelriket” (Matt 18:3-4).

Och så kommer det avgörande ordet: ”Den som i mitt namn tar emot ett sådant barn tar emot mig” (v 5). Varför tar man emot honom när man tar emot ett barn? Tydligt därför att det finns en särskild affinitet, ett utpräglat släktskap mellan Jesus och barnet. Jesus är och förblir i all evighet Faderns barn. Hans födelse i Betlehem uppenbarar och åskådliggör hans eviga födelse av Fadern inom den heliga Treenigheten.

Han kan aldrig bli ”vuxen”, om vi därmed menar att han skulle kunna gå sina egna vägar och bli självständig, oberoende av Fadern. Han är alltid nyfödd. Ja, mer än så, han har aldrig lämnat Faderns sköte. När han uppenbarar Fadern, är det alltid utifrån sitt totala beroende av Fadern. ”Sonen kan inte göra något av sig själv, utan bara det han ser Fadern göra. Vad Fadern gör, det gör också Sonen. Fadern älskar Sonen och visar honom allt vad han själv gör” (Joh 5:19-20). Kan man tänka sig ett radikalare beroende?

Det är alltså inte så märkligt att barnet av Jesus ställs i lärjungarnas mitt (Matt 18:2), att barnet får inta den centrala platsen i kristendomen. Han, kristendomens grundare, är ju själv ett barn, har alltid varit det och kommer alltid att förbli det. Att barnet är så viktigt för oss beror på att vår Gud är en treenig Gud som i all evighet föder ett barn och utandas en Ande som viskar: ”Abba, Fader.”

Det är då inte heller så märkligt att Jesus vill att vi så kallade vuxna omvänder oss och åter blir som barn. Till den perplexa Nikodemos sägs det i klartext: ”Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike” (Joh 3:3). Vi inbjuds till att återvända till vårt ursprung. Vi har ju varit barn. Det vi strävar efter har vi i viss mån redan varit. Det är lättare att återfinna paradiset när man har minnen av det.

Vad är det som utmärker barnet? Vi finner hos barnet tre grundattityder.

1. Den första attityden är att barnet *tror på kärleken*. För barnet är fars och mors kärlek en självklarhet. Barnet vet att det är älskat, litar på det och vilar i det. Barnet, det lilla barnet, tror inte att det måste förtjäna föräldrarnas kärlek. Kärleken finns där, alltid. Barnet är inte förvånat när det blir älskat. Barnet ställer sig inga frågor om kärleken. Kärleken bara är, den är verkligheten. Just därför att tilliten till kärleken är så total hos barnet, är såret också så djupt och nästan oläkligt när föräldrarna sviker. Det är själva verkligheten som blir opålitlig.

Jesus, det stora Barnet, lever i denna självklara kärlek. Att tro på Faderns kärlek är inte något han kämpar sig fram till. Det är den grund han står på. Han vet att hans vänner kommer att överge honom, men det rubbar inte hans grundtrygghet. ”Den stund kommer”, säger han, ”den är redan inne, då ni skall skingras, var och en åt sitt håll, och lämna mig ensam. Men jag är inte ensam, eftersom Fadern är med mig” (Joh 16:32).

Att bli vuxen betyder ofta, åtminstone i praktiken, att växa bort från denna ursprungliga grundtrygghet och tillit. Vi får väl säga att all sorg i världen kommer därifrån att människan inte längre tror att hon är älskad. Hon lever i den paradoxala situationen att hon tror sig vara utanför kärleken trots att kärleken är själva verklighetens grundsubstans. Hon söker efter kärlek och förstår inte att hon simmar i den.

2. Barnets andra attityd är *bekymmerslöshet*. Barnet har inga problem. Det gör sig inga bekymmer för pengar, för mat eller kläder. Barnet liknar i detta avseende de fåglar och liljor som Jesus talar om. Barnet räknar med att det alltid kommer att få vad det behöver. Ingenting behöver lagras, allting får användas eller skänkas bort. Barnet lever i en härlig frihet. En liten gåva kan betyda högsta salighet därför att den tas emot i nuet.

Ögonblickets glädje förstörs inte av tankar på ett tungt förflutet eller en hotfull framtid. Barnets närvaro i nuet gör att varje ögonblick innehar sin egen gåva, att varje liten glädje tillgodogörs. Den gör också att det ännu inte finns någon uppdelning på lek och allvar. Själva leken är högsta allvar. Om barnet gör fel är det ingen katastrof. Det räknar med förlåtelse som det räknar med daglig mat.

Allteftersom barnet växer förlorar det denna bekymmerslöshet. I vår tid kan man höra relativt små barn tala om sina ”problem”. Ordet ”problem” är den moderna varianten för de bekymmer som Jesus säger att vi inte behöver ha. Vår tid är en problemens tid och måste vara det. Allt blir ju problematiskt när det inte längre finns någon Fader som tar hand om oss.

Men vi kan återvända till evangeliets bekymmerslöshet. Vi kan åter börja lita på vår Fader som tar hand om oss. Då väljer vi friheten och tryggheten. ”Tryggare kan ingen vara – än Guds lilla barnaskara.” Att evangeliet verkligen fungerar i detta avseende visar klosterväsendets historia på ett övertygande sätt. Så länge en klostergemenskap lever vad den lovat brukar den inte ha några materiella bekymmer.

3. Den tredje grundhållningen som är typisk för barnet är *det totala beroendet*. Barnet klarar inte sig själv. På alla områden är det hänvisat till fars och mors hjälp. Att tala om självständighet när det gäller ett litet barn vore löjligt. Att tala om självständighet, oberoende av Fadern när det gäller Jesus, vore lika löjligt. ”Jag gör inte något av mig själv”, säger han, ”utan talar så som Fadern har lärt mig” (Joh 8:28).

Det finns inget större beroende än Jesus beroende av Fadern. Men detta beroende hindrar inte Jesus från att vara fullständigt fri. Det är just förutsättningen för hans frihet. ”Ingen har tagit mitt liv ifrån mig”, säger han, ”jag ger det av fri vilja. Jag har rätt att ge det, och jag har rätt att få det tillbaka. Detta *uppdrag* har jag fått av min Fader” (Joh 10:18). Friheten kommer från uppdraget, från det bejakade uppdraget.

Att återvända till det totala beroendet betyder för oss att vi åter lär oss att lyssna till den inre rösten, att vi hör vinden blåsa och låter oss drivas av den. Alla som har, om än så lite, försökt, vet att ingenting gör människan så fri som att låta sig ledas av Anden. ”Där Herrens Ande är”, skriver Paulus, ”där är frihet” (2 Kor 3:17).

Jesus visar oss en enkel och rak och ljus väg till målet. Det kristna livet är inte komplicerat, det är att leva som ett barn, i tro på Faderns kärlek, i bekymmerslöshet, i visshet om att barnets och vårt totala beroende inte är ett minus utan ett plus. Vårt beroende tvingar Gud att själv göra det han förväntar av oss. Det enda villkoret är att vi erkänner vår oförmåga och litar på honom. Som vi sjunger i psaltarpsalmen: ”Lägg ditt liv i Herrens hand. Lita på honom, han skall göra det” (Ps 37:5).